

ΚΕΡΚΥΡΑΙΚΑ

(ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΑΞΕΙΑΙΟΥ)

Ὁχρίασον, ὦ Σκουλούδη, καὶ σὺ Καζάτζη κρύψον τὸ πρόσωπον ὑπ' αἰσχύνης! Ὅ,τι καὶ ἂν ἐκάματε, οὔτε ἐφθάσατε, οὔτε θὰ φθάσετε ποτὲ εἰς τοιοῦτον ὕψος. Τί εἶνε ὁ διπλοῦς τίτλος σου, ὡς πρεσβευτοῦ καὶ βουλευτοῦ, ὦ ἄρχον τῆς Κωπαίδος; Τί εἶνε ἡ διπλῆ σου ὑπόστασις ὡς τμηματάρχου τῆς στατιστικῆς ἅμα καὶ καθηγητοῦ, ὦ περιδοῦς μεταφραστὰ τοῦ «Φυσικοῦ Δικαίου»; Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ἐγὼ, ὁ Κόθορνος, ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ φέρω τὸν τριπλοῦν τίτλον ἀντιπροσώπου μιᾶς πολιτικῆς ἐφημερίδος, ἐνὸς εἰκονογραφημένου φύλλου καὶ ἐνὸς οἰκογενειακοῦ περιοδικοῦ.

* *

Εἶνε ἀληθές ὅτι ὁ τριπλοῦς οὗτος τίτλος κατ' οὐδὲν ἠμποδίσεν νὰ ματαιωθῇ ἡ ἀποστολή μου. Ἡ βροχὴ ἐφιλοτιμήθη νὰ καταστήσῃ ἀδύνατον τὴν τέλεσιν τῶν ἐν Κερκύρᾳ προαγγελθέντων ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Καποδιστρίου, παρ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν ἣν ἔδειξαν οἱ ἐπιτετραμμένοι τὰ κατὰ τὴν ἐορτήν, οὐς ἀδίκως λίαν καὶ παραλόγως κατηγόρησεν ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ ὁ ἀθηναϊκὸς τύπος. Ὅστις εὗρίσκετο ἐν τῇ νήσῳ θὰ συνεφώνει βεβαίως ὅτι, ἂν δὲν ἀνεβάλλοντο τ' ἀποκαλυπτῆρια τοῦ μεγάλου Καποδιστρία, θὰ ἐγίνοντο ἀποκαλυπτῆρια caro... d'opera.

* *

Ὅπωςδήποτε τοῦτο ὑπῆρξε μία ἀφορμὴ νὰ ἴδω τὴν καλὴν Κέρκυραν. Καὶ ἐκ τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ ἀποκομίζω μίαν πεποίθησιν ἣν ἐσχημάτισα ἐκ τῆς εἰς αὐτὴν ἐπισκέψεως: ὅτι ἡ καλὴ νήσος πρέπει νὰ ἡγεμονεύῃ εἰς τὸ ἔξῃς τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἔμβλημα αὐτῆς, ὡς ζωγραφίζεται ἐπὶ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τῆς, ὡς εἰκονίζεται ἐπὶ τοῦ ἀνακτόρου τῆς, ὡς ἀποτυπώνεται ἀνάγλυφον ἐπὶ τῶν δημοσίων καταστημάτων τῆς, εἶνε ναὺς ἀπήδαλος. Εὐνόητον δ' ἐπομένως ὅτι δανειζόμενοι τοῦτο παρ' αὐτῆς πρέπει νὰ τὸ καθιερώσωμεν ὡς κοινὸν ἐθνικὸν ἔμβλημα, διότι αὐτὸ μόνον θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ σαφῆ τινὰ ἰδέαν τῆς παρ' ἡμῖν καταστάσεως.

* *

Καὶ ἐν ἄλλο: Ὑπάρχει ἐν εἶδος κοινῆς παροιμίας ὀλίγον... ἐλευθερίου περὶ τῆς Κερκύρας. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἐπισκεφθεὶς τελευταῖον τὴν νήσον οὐδαμῶς εἶδον ἐφαρμοζομένην τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος παροιμίαν. Πολὺ ὅμως ἀφ' ἐτέρου φοβούμαι ὅτι ἡ ἐν πάσῃ τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι συνταγματικὴ λεγομένη ἐλευθερία κατέστη τοιαύτη κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίως ἔτη, ὥστε μόνῃ ἡ ἐν τῇ δημῳδῇ ρητῇ μνημονευομένη ἐλευθερία θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πιστὴ εἰκὼν αὐτῆς. Διὰ τοῦτο προτείνω τὴν μετατροπὴν καὶ γενίκευσιν αὐτοῦ δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

* *

Ἐξαιρετικὸς ὅμως τόπος ἄλλως τε ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν αὐτὴ ἡ Κέρκυρα! Διαφέρουσα τῆς παρ' ἡμῖν καὶ ἡ γλῶσσά τῆς καὶ τὰ ἔθνη τῆς καὶ ἡ διοικήσεις τῆς αὐτῇ, μ' ὅλην τὴν ἀγοροίωσιν. Καὶ ἰδοὺ ἐν πρόχειρον παράδειγμα, ἐξ ἐκείνων ἅτινα μοῦ ἔκαμαν τὴν μεγαλειτέραν ἐντύπωσιν.

Ὅπως ὅλοι ἡμεῖς ἔχει καὶ αὐτὴ τὴν νομαρχίαν τῆς, τὴν δικαστικὴν ἀρχὴν τῆς, τὸν δῆμόν τῆς. Ἀλλὰ συγχρόνως ἔχει φαίνεται καὶ περιουσίαν ἣτις ἀδήλον πῶς ἡ μὲν εἶνε κοινὴ τῆς τε νήσου καὶ τῆς κυβερνήσεως, ἡ δὲ κοινὴ μετὰ τῶν ἀποτελούσων τὴν νήσον ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ δήμου τῆς πρωτεύουσας, ἡ δὲ κοινὴ μετὰ ἰδιωτῶν ὡς ἀνήκουσα εἰς κληροδοτήματα, κλπ. Καὶ ἰδοὺ λοιπὸν ἀμέσως πρὸς ἐπιστάσιν καὶ διεύθυνσιν τῆς περιουσίας αὐτῆς καὶ τῶν σχετικῶν μία νέα ἐξουσία, μόνον ἐκεῖ ὑπάρχουσα, μὴ ἐξαρτωμένη οὔτε παρὰ τῆς κυβερνήσεως οὔτε παρὰ τοῦ δήμου, κράτος ἐν κράτει ἀληθῶς, παραδόξως ὕδρα, Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ καλουμένη, ἀποτελουμένη δὲ ἐκ δημοτικῶν συμβούλων τῆς πόλεως, ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν καὶ δὲν εἰσεύρω ἐκ ποίων ἄλλων, διατηροῦσα ἴδια γραφεῖα, ἐκδίδουσα ἴδια ἐγγράφα καὶ ἰδίαις ἀποφάσεις, ἔχουσα ἰδίους ὑπαλλήλους, κλπ. κλπ.

* *

Καὶ ὅχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαὶ διαφέρουσιν ἀρκετὰ τῶν παρ' ἡμῖν. Οὕτως ἡ νομαρχία διατηρεῖ ἀπευθείας σχέσεις πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ νήσῳ διαφόρων ἐθνῶν προξένους, οἵτινες ἀλληλογραφεοῦσι πρὸς αὐτήν, τῇ ὑποβάλλουσι ποικίλας ἐρωτήσεις, ἔχουν καθ'αυτὸ διπλωματικὴν ἐπικοινωνίαν πρὸς αὐτήν καὶ τῇ ἐπιστέλλουσι μάλιστα — ἀκούσατε καὶ μὴ φρίττετε ἂν εἶνε δυνατόν ἀναμνησκόμενοι ἀρχαίων ἡμερῶν — τῇ ἐπιστέλλουσι — ὦ Ρώσση καὶ ὦ θεὲ τῶν τελεσιγράφων καὶ τῶν ὑπερτατοτελεσιγράφων! — τῇ ἐπιστέλλουσι ἀληθεῖς... τόταις!!

* *

Εἰς μάλιστα ἐξ αὐτῶν, ὁ τῆς Ἀγγλίας ἀκριβῶς, εἶνε ὅ,τι πιστὸν ἀντίγραφον τοῦ προσφιλοῦς μας Ροῦμβολδ. Παρ' ὀλίγον ἐσχάτως ν' ἀποστείλῃ πρὸς τὸν κ. νομαρχὴν ἀληθές, ὅχι πλέον κόταρ, ἀλλὰ τελεσίγραφον, καὶ νὰ διακόψῃ τὰς σχέσεις. Νομίζω μάλιστα, ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ, ὅτι τὰς κοινωνικὰς καὶ τὰς διέκοψαν πράγματι ἤδη, οἷον τοῦ ἐν τῇ ὁδῷ χαιρετισμοῦ, κλπ. Εὐτυχῶς ὁ κ. Δικμάντης εἶνε καλῶς μεμορφωμένος διοικητικὸς ὑπάλληλος καὶ ἀρκούντως νοήμων, ὥστε δὲν εἶνε φόβος ν' ἀκούσῃ αἰφνης κενέ: Allez-vous-en, monsieur le préfet!

* *

Ἀγαπητοί μου Ἀθηναῖοι, νευρικοί μου Ἀθηναῖοι, ἐλεφαντιῶνες Ἀθηναῖοί μου, Ἀθηναῖοι ποδαλγοῦντες καὶ ἀσθενικοὶ καὶ χοιραδικοὶ, οἱ ἀναπνέοντες καθ' ἐκάστην τῆς κοπροποιήτου κόνεως σας τὰ δολοφονὰ μόρια καὶ τῶν ἀναριθμήτων οὐρητηρίων σας τὰ μῦρα, πηγαίνετε δι' ὀλίγον ν' ἀνανεώσῃτε τῶν πνευμόνων σας τὸ διαφθαρὲν ὀξυγόνον καὶ τοῦ αἵματός σας τὰ μολυνθέντα σφαιρίδια εἰς τὴν καλὴν νήσον. Θὰ εὕρητε ἐκεῖ πρασιναῖαν ἣν δὲν ὠνειρεύθητε, θὰ εὕρητε δένδρουστοιχίας ἀνθοφόρων καὶ εὐωδῶν δένδρων ὅς δὲν ἐφικντάσθητε, θὰ εὕρητε ἀντὶ τῶν οἰκτρῶν δῆθεν πλατειῶν σας τὴν θαυμασίαν σπιανάδα, ἀπέραντον χλοερὰν ἔκτασιν, μὲ στοὰς, μὲ ἀγάλματα, μὲ ὀβελίσκους, μὲ μουσικὰς καθ' ἑσπέραν σχεδὸν πικανίζουσας — ἐνῶ τῆς ἰδικῆς σας ἐσπασαν καὶ αὐτὰ τὰ ἀναλόγια καὶ δὲν εὐρίσκεται τις ὁ ἐπισκευάσων! Ἀλλὰ τὸ μᾶλλον ἀπίστευτον — θὰ εὕρητε ἐκεῖ δημαρχίαν, ἥς ἡ μόνη φροντίς δὲν εἶνε ἡ διὰ παντὸς μέσου ἀποχοίρωσις τῶν πολιτῶν τῆς, ἀλλ' ὁ

καλλωπισμός και ή πρόοδος της πόλεως των. Τὰ πιστεύετε σεις αὐτά !

Ἡ εἰς τοῦτο κυρίως ὠθησις ἐδόθη ἀπὸ τῆς προοδευτικῆς δημαρχίας Θεοτόκη, ἥτις ἀφῆκεν ἐν τῷ τόπῳ ζωντὰ ἔχνη καὶ βαθείας ἀναμνήσεις. Τότε ἐκρημνίσθησαν τὰ φράσσοντα τὴν θέαν τῆς θαλάσσης ἀπαίσια ὑψηλὰ τεῖχη καὶ κατεσκευάσθη εὐρωπαϊκώτατον ἐπὶ μεγίστης ἐκτάσεως ἀκλουθοῦν τὴν ἀκτὴν κιγκλίδωμα καὶ ἐπεξετάθη ὁ λαμπρὸς πρὸς τὴν Γαρίτσαν περίπατος καὶ ἐπλακοστρώθη ἡ ἀγορὰ καὶ οἱ κυριώτεροι δρόμοι (δρόμοι κατ' εὐφημισμὸν διότι εἶνε ὅλοι σοκάκια). Ἡ αὐτὴ δὲ φιλότιμος ἐργασία ἐξακολουθεῖ καὶ ἤδη, προτείνεται δὲ ὑπὸ τε τῶν δημάρχων καὶ τῶν ἐκαστοτε συμβούλων πᾶν κοινωφελὲς ἔργον καὶ ἐκτελεῖται ταχέως. Μάθε δέ, ὦ βουτημένε εἰς τὰ δάνεια καὶ ἀρχιχρεωκόπε Δῆμε Ἀθηναίων, ὅτι ὁ συνάδελφός σου αὐτὸς δὲν ἔχει κανὲν χρέος !

Ἄλλ' ἀξίζει καὶ ἰδιαιτέρως νὰ κάμετε ἐπίτηδες τὸ ταξίδι αὐτὸ διὰ νὰ ὑπάγητε μόνον καὶ μόνον νὰ ἰδῆτε ἓνα βαρύτονον εἰς τὸ θέατρον τῆς Κερκύρας, ὅστις εἶνε ἀπαράλλακτος καὶ τὴν μορφήν καὶ τὰς διαστάσεις καὶ τὸ ἦθος ὁ προσφιλέσθων σας Κριεζώτης ἐκ Χαλκίδος, ὁ τῶν *Ναυτίκων*. Ἡ ἀξιωματικὴ αὕτη ὁμοιότης ἀνεκαλύφθη ὑπὸ φίλου δικαστικοῦ, τοῦ ὁποῖου τὸ μὲν ὄνομα ὁμοιοκαταληκτεῖ μὲ τὸ τοῦ Κριεζώτη, τὸ δὲ πνεῦμα καὶ τὸ παρατηρητικὸν τὸν προώριζον διὰ σκυρικὸν καὶ μάλιστα συνεργάτην μας.

Ἐκτὸς τούτου θὰ ἔχετε νὰ θαυμάσητε καὶ μίαν καλλι-
σάρκον καὶ καλλιφώνον *contralto* καὶ ἓνα λαμπρὸν *μπάσο*. Ὁ τενόρος των εἶνε ἐπίσης ἀρκετὰ καλὸς καὶ ρῶστος. Ὡ! ὁ πανσλαυισμός !

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἐν κατόρθωμά τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος βαρυτόνου Κριεζώτη. Ἐν τῇ σκηνῇ τῆς μονομαχίας τοῦ Φάουστ πίπτει, σμφώνως πρὸς τὸ *libretto*, ἀλλὰ κωμικώτατα, δι' ὅλου τοῦ βάρους τοῦ ὑπερφυστοῦ σώματός του, μὲ κίνδυνον νὰ πάθῃ κανὲν κάταγμα. Τὸ κοινὸν γελᾷ καὶ χειροκροτεῖ. Αὐτὸς ἐκλαμβάνει τὸ πρᾶγμα *au sérieux* καὶ ἐγειρεται ὥπως ἐπαναλάβῃ...τὸ πέσιμον. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ *μπάσος* ἐπανέρχεται καὶ εὐρίσκων αὐτὸν ὀρθιον ἀντὶ κατακείμενον φεύγει ἐκ νέου ἀπρακτος. Ὁ Κριεζώτης μένει κεχηνῶς ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκηνῆς. Θόρυβος, *bis*, φωναί, χειροκροτήματα. Ἐπὶ τέλους ἀποκαθίσταται ἡ τάξις καὶ τελειώνει ἡ πρᾶξις, τὸ *Acto* ὥπως λέγεται ἐκεῖ. Καλοῦνται οἱ ἡθοποιοὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς διὰ χειροκροτημάτων. Ὁ Κριεζώτης τὰ παίρνει ὅλα ἐπάνω του καὶ ἐξέρχεται μόνος ἀπαξ καὶ δις καὶ τρίς μειδιῶν καὶ εὐχαριστῶν καὶ δεχόμενος συγχαρητήρια !

Ἐν τῇ ἐξόδῳ μεταξὺ τριῶν κερκυραίων : — «Μωρὲ τί ἔχει νὰ γράψῃ τοῦτος ἐστὶ Ἀστυ γιὰ τὸ θέατρο μας ἓνας θεὸς τὸ ξέρει !». Ἀλλὰ δὲν ἔχω νὰ γράψω τίποτε, ἀγα-

πητοί μου κερκυραῖοι, ἀφοῦ ἡμεῖς οἱ τῆς πρωτεύουσας δὲν ἔχομεν κανὲν ποῦ νὰ περάσωμεν τὴν βραδεῖάν μας !

Καὶ μερικαὶ ἀθηναῖκαὶ γνωριμίαι μας :

Πρώτη συνάντησις : ὁ περίφημος ἐκεῖνος καὶ ἱστορικὸς Τσουτσουνάτος, ὃν ἐδῶ εἶχομεν διὰ πεθαμένον, ὀλοζώντανος, ἐκτιθέμενος εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν καὶ πιθανῶς ἴσως ἰδικὸς μας πάλιν, ἐν τῇ βουλῇ, ἀντιπρόσωπος τῆς μεγάλης περιφερείας καὶ τῆς μεγαλειτέρας βράκας του.

Δευτέρα ἐπίσης καὶ ὁ Σταμούλης μας, κάμνων τὴν ἐκλογικὴν του περιοδείαν, μόνος, πεζὸς καθ' ὅλον τὸν νόμον ἐν συντροφίᾳ τῶν τριῶν κυνῶν του καὶ μ' ἓνα χωρικὸν ὡς ὀδηγὸν καὶ τὸ τουφέκι του τὸ κυνηγετικὸν ἐπ' ὤμου. Ἰδοὺ δὲ καὶ ἐν μικρὸν ἀθάνατον ὑπόδειγμα τοῦ τρόπου καθ' ὃν ψηφοθηρεῖ : Ἐσχάτως μεταδίδει εἰς ἐν τῶν χωρίων ὀλοτελῶς ἀγνοοῦσης αὐτὸν ἐπαρχίας, συναρίζει τοὺς χωρικοὺς ἐν τῇ πλατείᾳ καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς : — Ἐγὼ εἶμαι ὁ Σέρβος, (ὕποψήφιος βουλευτὴς καὶ αὐτὸς ἐκ Λευκάδος). Θὰ μὲ ψηφίσετε ; — Ἀκοῦς ! ἐσένα δὲν θὰ ψηφίσωμε, ποῦ ἔκαμες ὑπουργός, κλπ. κλπ., τῷ ἀπαντῶσιν οἱ χωρικοί. — Καλὰ. Μὰ μεταξὺ τῶν ὑποψηφίων εἶνε κ' ἓνας Σταμούλης. Θὰ τὸν ψηφίσετε κι' αὐτόν ; — Μπα ! αὐτὸ τὸ *μπαιγνιό* θὰ ψηφίσωμ' ἐμεῖς ! — Εὐχαριστῶ. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Σταμούλης !

Καὶ φεύγει καὶ οἱ χωρικοὶ ἀκόμη μένουν μὲ ἀνοιχτὸν στόμα.

Καὶ τρίτον καὶ τελευταῖον ἐπίσης — καὶ ποῖος νομίζετε ; ἂν εἶνε δυνατόν νὰ μαντεύσετε ! — καὶ μία παλαιὰ, παλαιὰ μας καὶ ἀπὸ τὰς καλλιτέρας γνωριμίας, ἀπὸ τοῦ Ἀσμοδαίου ἀκόμη, ἱστορικὸς φίλος μας, εἰς ὃν τόσα ὀφείλομεν, ὁ Ποταγός, μάλιστα, ὁ Ποταγός ἐκεῖνος, αὐτούσιος καὶ αὐτοσώματος, μετὰ τόσας περιηγήσεις καὶ τόσας περιπετειὰς καὶ τόσον πλάνητα βίον καταλήξας ἐδῶ εἰς ἐν χωρίον, ὅπου κάμνει τὸν ἱατρὸν καὶ μοιράζει καὶ ἀντίτυπα ἑλληνικὰ καὶ μεταφρασμένα εἰς τὴν γαλλικὴν τῆς θαυμασίας του ἐκείνης καὶ ἀλησμονήτου *Περίληψως περιηγήσεων* εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ θεραπευομένους !

Κόθορνο!

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἐν τῷ παρελθόντι εὐλλω, σελίδι τρίτῃ, στήλῃ πρώτῃ, στίχῳ 16ῳ, ἐν τῇ βιογραφίᾳ τοῦ κ. Ἡλίου Παταμιάνου, κατὰ λάθος ἀνεγράφη, ὅτι ὁ μακαρίτης Δεληγιώργης ἀνέθηκεν αὐτῷ πολλὰς ἀποστολάς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν στηλιτικῶν. Τὰς δυσκόλους ταύτας ἀποστολάς ἀνέθηκε τῷ κ. Παταμιάνῳ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ βουλγαρικοῦ ζητήματος. Ἡ παρενόησις καὶ τὸ λάθος ἦσαν προφανῆ, ἀλλ' ἀναγκαῖα πάντως ἡ διόρθωσις των.

